

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 5.

V Ljubljani, 15. marcija 1896.

Leto XIII.

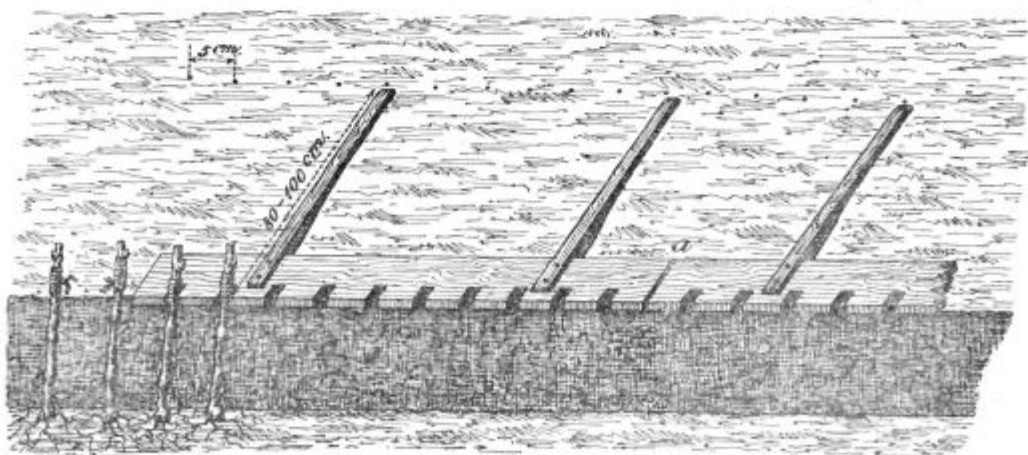
Obseg: Najcenejša in najhitrejša obnovitev opustošenih vinogradov. (Dalje.) — Jajce v svetovnem prometu. — Korist in poraba travniške brane. — Vpliv starosti krav na množino mleka. — Troje gnojil. — Iz podružnic. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Najcenejša in najhitrejša obnovitev opustošenih vinogradov.

(Dalje.)

Kako je pozneje treba ravnati s tako cepljenko, opišem pod naslovom „Poletnja apravila v trtnici“.

Na stalnem mestu se mesto prav pri zemlji požlahtnjuje tudi v različni višočini. Najbolje je požlahtniti v taki višočini, da se cepljenka lahko okorenini še isto leto. Pravila pri tem požlahtnjevanju so ista, kakor pri požlahtnjevanju tik zemlje. Požlahtnjuje naj se v višočini 35 do 40, oziroma 40 do 50 cm (pod. 13. od *a* do *c*). Na to se vsa trta spodaj prisuje s prav rahlo, nekoliko z mešancem zmešano zemljo (pod. 13.). Predno se prisuje, naj se ranijo (opraskajo) oni deli, kjer naj se napravijo korenine, ker to pospešuje njih razvoj. Ako je po letu suho, naj se ta kupček polije z vodo.

Podoba 14.

Cepič se pritrdi k podlogi s plutovino (z gobo) (podoba 13. c), pa se nič ne zamaže, razven cepiča vrhu očesa. Tu je treba paziti, kakor pri zelenem iz cepljenju, da se večkrat odstranjujejo poganjki, pognali oče na podlogi. Ta očesa se lahko že pri cepljenju izrežejo razven spodnjih, ktera se zasujejo. Ako bi se ti

poganjki pustili, da bi rastli, silil bi ves sok vanje, mesto v cepič; vsled tega bi se cepič ne zrastel s podlogo. S tem pa, da se ti poganjki odstranijo, gre ves sok v cepič, ker sok že od narave vedno bolj sili v kvišku rastoče dele.

Vsled tega se

potem cepič trdno zaraste s podlogo.

Jeseni istega leta, ali spomladi drugega leta, se te zarastene in ob enem okoreninjenje cepljenke odrežejo tik spodaj pri starem lesu ter se posade na stalno mesto, Taka trta se pa tudi lahko pogroba na stalnem mestu, kakor trta, cepljena na zeleno. Na eni in isti trti, se more vzgojiti mnogo takih cepljenk.

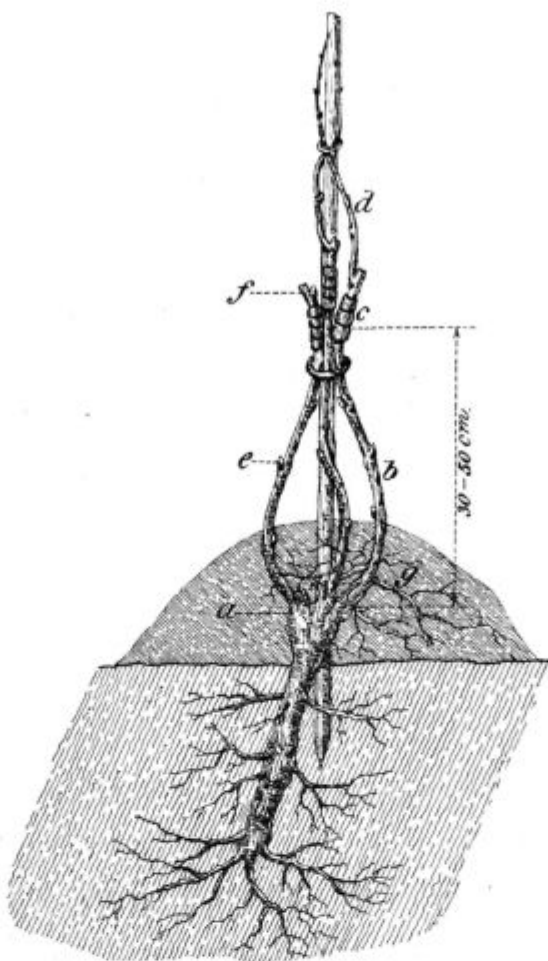
Ko bi se kaka požlahtnitev ne prijela (pod. 13. f'), kar se vidi že čez 3 tedne, se lahko še enkrat precepi na suho, ali pa pozneje, julija meseca, na zeleno. Na vsak način naj se ne pusti necepljen poganjek poleg cepljenih na isti trti, ker bi drugače vsi drugi poganjki iz cepiča slabše rastle. Gobe se navadno ne odstranijo isto leto, ker se redkokdaj cepič in podloga tako odebelita, da bi trebalo žico preščitniti. Nadaljnja poletnja opravila pri visoko na suho cepljenih trtah so: privezovanje cepičevih poganjkov na kol in škropljenje z modro galico. Avgusta do septembra meseca se poganjki na cepičih skrajšajo za $\frac{1}{3}$ do $\frac{1}{2}$, da les bolje dozori.

Vlaganje cepljenk v trtnico.

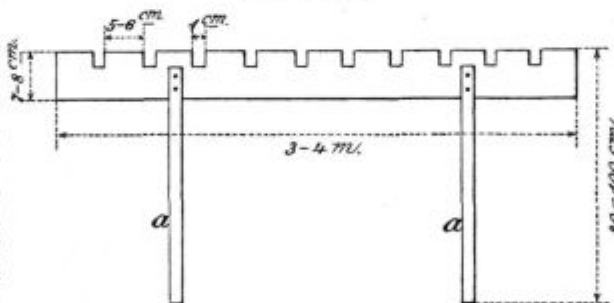
Popolnoma zgotovljene cepljenke, kakeršno kaže pod. 10., je sedaj treba zašolati, t. j. vložiti v zemljo, da se tam zaraste, ključje pa, da se okoreninijo.

Prostor za trtnico naj bo kolikor mogoče v zatišju, da veter ne napravlja preveč škode; lega naj bode bolj ravna in solnčna, prst pa prav rahla. Čim bolj peščena je zemlja, tem lažje se opravljajo dela, tim boljši uspehi se dosežejo. Za trtnico namenjeni prostor se prekoplje (zrigola) 50 do 60 cm globoko in se skuša že pri rigolanju pognojiti z dobrim mešancem (kompostom), kateremu je primešanega veliko cestnega blata ali peska, ali pa s slamnatim gnojem, ker to zemljo izdatno zrahlja. Če je le mogoče, naj bo trtnica blizu doma, kjer je tudi voda blizu, da se po letu ob veliki suši more prilivati. Ko je ves prostor prekopan in poravnán, začne se vlaganje. Prva vrsta naj ne pride preveč na kraj, temuč pol metra oddaljena ker bi je sicer ne bilo mogoče

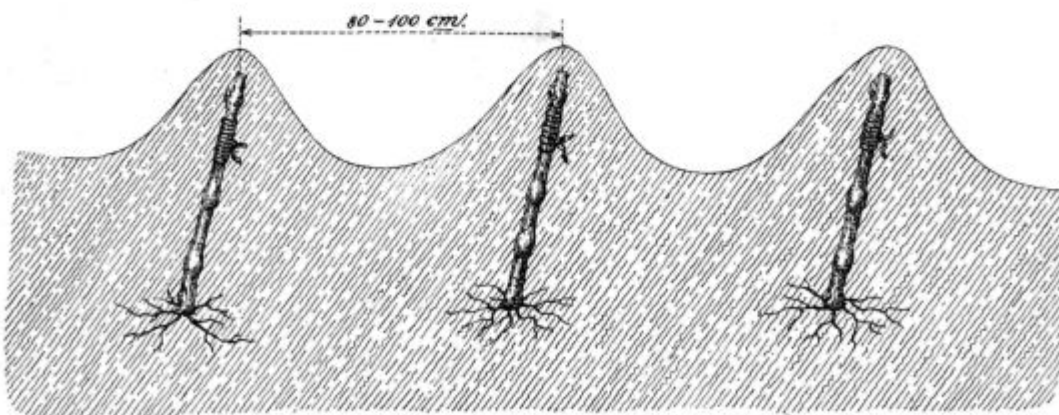
z zemljo zasuti. Če je trtnica prav velika, razdeli naj se v več kvadratov in med posameznimi kvadrati se naredi

Podoba 13.

Podoba 15.

Podoba 17.

po 1 m široka pota, po sredi 2 m, da se gre lahko z vozom skozi.)

Vlagati je treba ravno tako, kakor se v trtnico vlagajo ključji. Delavec rabi le lopato in grablje. Cepljenke se vlagajo jako narazen, tem bolj, čim bolj ilovna je zemlja. Vrsta od vrste pride 80 do 100 cm narazen (pod. 17.), cepljenka od cepljenke v vrsti pa po 5 do 6 cm, t. j. 3 prste (pod. 14.). Ako bi vrsto od vrste sadili bolj na gosto, n. pr. na 50 cm, bi prvič ne imeli dovolj zemlje, da bi z njo pokrili ves iz zemlje moleči del cepiča, podloga bi se ne okoreninila tako, in vse poletnje delovanje bi bilo jako otežkočeno. Pač bi cepiče mesto z zemljo lahko pokrili skoz in skoz s peskom, ali to bi povzročilo večih troškov, v več krajih pa sploh ni dobiti peska.

Kadar se z lopato izkoplje čez celo parcelo dolg jarek, globok pa tako, kakor je dolga podloga, poravna se novo prekopani kos s zgrabljami, ako se to sploh da, in za seboj se zemlja poteza v jarek. Na rob tega jarka se polože nalašč za to pripravljeni sadilniki (pod. 15.), obstoječi iz 3 do 4 m dolgih, 5 do 8 cm širokih, 2 cm debelih deščic. Spredaj se vrežejo v to desko po 5 cm narazen 1 cm široke in 1 cm globoke luknje, v ktere se potem vtikajo cepljenke. Da ni treba vselej meriti oddaljenost vrste od vrste, zabijemo zadaj na vsakem koncu te deščice po 2 tanki, 80 do 100 cm dolgi letvi (pod. 15. a), kateri pri sajenju druge vrste postavimo tik prve (pod. 14.)

Ako smo cepljenke neko-

liko časa hranili v zaboju v pesku, prinese naj se cel zaboj v trtnico, ter naj se cepljenke sproti jemljo iz njega. Ako se pa sproti požlahtnjuje, naj stoje cele butare po koncu do polovice v vodi, ali pa

v pokritem zaboju, kateri ima na dnu za dlan na debelo vlažnega peska ali vlažnega mahu. Naravnost solnčnim

žarkom ali vetrovom ne izpostavljam o cepljenke nikdar; isto velja tudi o ključih in o korenjakih (bilfah).

Ko je sadilnik položen na novo zrahljani rob jarkov, odkoplje se izpod sadilnikovih zob moleča zemlja, da tako postane ves rob jarka raven (pod. 14.) Na to se začno polagati cepljenke od ene strani proti drugi tako, da pridejo cepljena mesta ravno med zobe, t. j. v zareze na deski (pod. 14.) Ako je cepič kake cepljenke mnogo krajši od drugih, naj pride cepljeno mesto nad zarezo. Tako pridejo vse cepljenke enakomerno globoko v zemljo, se ne premaknejo nikamor in stoje vse lepo v vrsti, kakor vojaki. Če so cepljenke povezane z zamaški, pridejo samo podloge v zareze, gobe pa nad sadilnik. Ako ima podloga korenine, je te treba lepo raztegniti, ne pa kar v jarek stlačiti; pri ključih tega seveda ni. Tudi naj se ne vlaga preveč napošev kakor kaže *b* na pod. 16. *) temveč bolj po konci, kakor kaže *a* na pod. 16. Tako vsajena trta se spodaj bolje okorenini in cepič močnejše poganja; le v prav ilovnati, težki zemlji je treba vlagati bolj na pošev. Taka zemlja pa sploh ni dovolj sposobna za vzgojevanje cepljenk.

Navadno se vlaga od desne proti levi, in to je radi tega bolje, ker se navadno z desno roko razprostirajo koreninice ali odgreba zemlja, ako jarek ni dovolj globok za kako cepljeno. Zato je bolje jarek vselej napraviti bolj globok in širok, da se lažje dela. Z levo roko se trte vtikajo v zareze. Dalje naj se privlaganju pazi, da bode vsako oko na cepiču molelo protidelavcu. Vsled tega je oko pozneje, ko se pokrije, bolj zavarovano, in lepše izraste in lepše prerine skozi prst, ker raste naravnost; ako je pa oko na nasprotni strani, prerije čisto iz zemlje ob strani kupčka ter se med rastjo skrivi.

Ako je jarek daljši kakor je sadilnik, pristavi se prvemu sadilniku drug (pod. 15. *a*). Isti delavec, ki vlaga cepljenke, nasiplje ob enem z desno roko po nekoliko rahle zemlje na korenine. Drug delavec nasuje na to z lopato še nekoliko rahle vrhnje zemlje po vsem jarku. To prst pritisne potem z ного, ako so vloženi ključki, prav močno, ako pa so vloženi korenjaki nekoliko rahleje, posebno če je zemlja bolj vlažna ali ilovnata. Na to nanosi tretji delavec nekoliko dobro razkrojenega gnoja ali komposta, ga pritisne z ного in polije z vodo, ali, če ni gnoja, polije se s tanjšano gnojnico. Polivanje pri sajenju naj se ne opušta, ker to jako pospešuje rast, kajti, vsled tega se zemlja okoli korenin lepo vleže in cepljenka ima takoj potrebno vlago. Ker ta vlaga sega tako globoko, cepljenka dolgo časa ne trpi suše. V mokrem ali v deževnem vremenu naj se nikar ne vlaga v trtnico, in tudi sploh naj se nikar ne sadi. Na to se cepljenke zasujejo s prstjo do cepljenega mesta. To delo opravljajo drugi delavci, in sicer takoj za prvimi; če ni drugih, pa prva dva, in eden grabi za njima, da sproti poravnava zemljo.

Kadar je zemlja prerahlana prilično 80 do 100 cm od prve vrste, položi se zopet sadilnik na rob novega jarka, pa tako, da segata letvi do prejšnje vrste (pod. 15.). Nadalje se ravna tako, kakor pri sajenju prve vrste.

Kakor hitro sta 2 vrsti končani, pokrije en delavec iz zemlje moleče dele, t. j. cele cepiče s prstjo, katero jemlje z motiko izmed vrst. Takoj je vsajenke treba pokriti posebno tedaj, če so cepljena mesta zamazana z ilovico, sicer se ilovica posuši in razpoka. Če so vrste sajene po 80 cm narazen, meče delavec 40 cm daleč prst na eno in 40 cm daleč na drugo vrsto. Cepiči so potem popolnoma pod zemljo, in paziti je treba, da pride še za 1 do 3 prste za debelo zemljo na cepičevo oko; to je odvisno od

kakovosti dotične prsti. Čim bolj je zemlja peščena, tem bolj naj se pokrijejo cepiči. Pokrite cepljenke kaže pod. 17. Cela trtnica je taka, kakor s krompirjem zasajena njiva. Ako se pri sajenju rabijo prej imenovani sadilniki, so ti grebeni vsi enakomerno visoki. Če je zemlja zelo peščena, naj se grebeni ob straneh nekoliko potlačijo z lopato.

Pri zakrivanju naj delavec pazi, da ne nagne kakega cepiča in da debelo kamenje ne pridene na strani, še manj pa vrhu cepiča. Najlože delavec zakriva, ako se razkorači tako, da mu pride vrsta med noge in se pri delu nazaj pomika. Najprej naj zasuje ono stran, kjer ni cepičevega očesa, ker so cepiči na to stran bolj nagnjeni; potem se obrne in zasipa od druge strani.

Ako je vreme ugodno, zemlja pa bolj rahla, more na ta način 6 do 8 delavcev vložiti 12 do 15.000 cepljenk na dan.

Za trtnico, kakor tudi za obdelovanje vinogradov pripravne lopate, kopalnice, rovnice, pikoni (krampi) i. t. d. se dobivajo v Novem Mestu pri Kastelcu, v Metliki pri A. Rajmerju, v Črnomlju pri F. Schweigerju. Tako orodje izdeluje Maks Ličen, posestnik v Rifenberku pri Gorici na Primorskem. Njegovo orodje je solidno, jako praktično in se z njim lahko dvakrat več napravi nego z orodjem, kakeršno je sedaj po Dolenjskem v rabi. Tako orodje rabijo po Vipavskem in Primorskem in tudi Dolenjci si ga bodo morali omisliti, kar so nekteri že storili.

(Dalje prihodnjič.)

Jajce v svetovnem prometu.

Kdo misli, da bi bila jajca v trgovini posebnega pomena! Vsakdo jih ima sicer rad, in kuharica bi težko izhajala brez njih, ali kaj za to, saj jih dobivamo za nekaj krajcarjev pri vsakem prodajalcu živil; le po zimi, kadar je svežih jajec malo, poskoči jim cena in je trda zanje.

Če tudi v nemar pustimo to, da se iz jajca razvije žival, vender je jajce v več ozirih vredno pozornosti. Dasi se tako lahko pobijejo, so jajca vender le prav važno tržno blago. Perutnino, tudi kuretino, kmetovalec navadno le trpi. Celo premka ji ne privoščiti rad; kadar jo pa zaloti na njivi, ne pride mirnim potom domu, in mnogokrat se pripeti, da kaka žival z življenjem plača nekročno poželenje po svežem zrnju.

Gospodinja seveda drugače misli. Ona ve, da ji skupiček za jajca in perutnino mnogokrat pomaga iz zadrege.

Z rejo perutnine se pečajo skoraj edino le mali posestniki in pogosto tudi kmetijski delavci, katerih edino premoženje je par kokošij. Za krmo mora skrbeti mati narava na travniku in v gozdu.

Ti viri se nam zde neznatni, vender pa dajo jajec, s kterimi se pokrivajo velikanske potrebščine, in res čudno je, kakšne neizrekljive množine jajec se na leto potrebujejo in porabijo. Koliko jajec se na leto iznese samo v Evropi, tega ne moremo ceniti niti približno, ker ne vemo zanesljivega števila kokošij, gosij in rac. Neki Francoz ceni množino jajec, iznesenih na Francoskem, na 6700 milijonov, dočim jo nekdo drug ceni le na 3700 milijonov jajec. Toda ni dvoma, da kokoši vsako leto iznese jajec na milijarde in da se vsa jajca tudi porabijo. Res je pa tudi, da bi se porabilo še več jajec, če bi jih več bilo, da torej množina, katero dobivamo sedaj, ne zadošča potrebam.

*) To podobo priobčimo v prihodnji številki, ker za to številko nismo pravočasno dobili klišaja.

Eno jajce se nam zdi neznatno in malo vredno, velikansko pa je število jajec, katero pride vsako leto v trgovino. V tržnih lopah v Berlinu se je l. 1888. prodalo 240 milijonov jajec, v Parizu celo 288 milijonov, in vse te množine so se večinoma porabile v teh dveh mestih.

Še bolj pa se čudimo, če pogledamo v tržne izkaze. Pred malo leti na trgovino z jajci, ki se tako rada pobijejo, skoraj niso, leta 1890. pa je izvozilo Avstro-Ogersko 606.000 (novih) stotov jajec (če jih malo računimo, naračunamo jih nad 1000 milijonov.) Rusi so izvozili l. 1881. 6-7 milijonov jajec, l. 1891. pa že 808 milijonov. Anglija je l. 1891. od domačih kokošij dobila 2500 milijonov jajec; da je pa mogla pokriti svoje potrebščine, kupila jih je na Francoskem, Nemškem, Avstro-Ogerskem, v Italiji i. dr. za 40 milijonov goldinarjev.

Jajca, kar se jih je l. 1890. izvozilo iz Avstro-Ogerske, so vredna 16-1 milijonov gold. Na Nemškem niso imeli dosti jajec ter so jih za kakih 12—15 milijonov goldinarjev kupili iz Avstro-Ogerske in Ruske. Za kurja jajca se vsako leto iztrži več sto milijonov goldinarjev, in ta vsota se v majhnih vsotah razdeli med malimi kmetovalci, ki zalagajo trgovino z jajci. V Galiciji, na Ruskem in drugod so velikanske žage, ki žagajo deske za zaboje, v katerih se razpošiljajo jajca. Po železnici se vozijo, rekel bi, celi „jajčni vlaki“, ki izvažajo jajca na Nemško in na Angležko.

Brez števila ljudij živi jajčna trgovina. Če se niti ne oziramo na one skupovalce jajec, ki jih skupujejo po deželi, da jih nosijo v bližnja mesta ali pa prekupcem, vemo, da velika trgovina z jajci živi mnogo ljudij in potrebuje milijone goldinarjev, da vzdrži to trgovino.

Iz tega izprevidimo, da ima neznatno, ceno jajce nepričakovano velik pomen. Toda, če so že tolike množine onih jajec, ki pridejo v trgovino, kakšna je še le vsa množina jajec, kar se jih iznese; saj vemo, da jih pride na svetovni trg le majhen del. Veliko tisoč kokošarjev je treba, da zadostijo potrebam samo enega velikega mesta. Recimo, da kokoš povprečno iznese 80 jajec na leto. Koliko milijonov jih je treba in koliko trgovcev, da založe z jajci n. pr. Pariz ali London!

V Berlinu so l. 1888. porabili 990 milijonov jajec — na enega človeka jih pride 203; l. 1889. so jih porabili samo 285 milijonov — na 1 človeka jih pride 186. V Parizu se je v osrednjih tržnih lopah prodalo 288 milijonov jajec; nekaj se jih je seveda izvozilo. Koliko jajec se na leto porabi na Dunaju, ni mogoče določiti, ker jih v tržne lope in na trge ne pride mnogo.

Jajce pa nima pomena samo kot hrana, ampak je zelo važno tudi v industriji. Jajčni beljak rabijo tudi v barvariji, in posebno tudi v fotografiji; trebajo ga na stotisoče kilogramov. Za kilogram beljaka je treba 280—300 jajec. Torej samo ta panoga industrije na leto porabi več sto milijonov svežih jajec.

Vrednost jajec, kar se jih na leto iznese v Evropi, cenijo na 600—840 milijonov goldinarjev. Na perutninarstvo bi torej bilo treba obračati več pozornosti, kakor pa se je obračala, kajti vrednost jajec, perutnine in perja, kar se jih izvozi iz Avstrije, je večja kakor vrednost izvoženih konj, goved, prasičev in ovac skupaj.

Korist in poraba travniške brane.

Mnogo se je že govorilo in pisalo o travniških branah; toda naši kmetovalci še ne rabijo dosti tega

prekoristnega poljedelskega orodja. Bodi mi dovoljeno, da iz svoje izkušnje nekoliko povem o koristi in porabi travniške brane.

Ker imam precej travnikov, omislil sem si brano, in sicer dvouprežno. Stala me je sicer 40 gld., a ti troški so se mi povrnili v enem letu.

Kakor je vsako poljedelsko rastlino treba primerno oskrbovati, tako je tudi s travo na travnikih, katere smo v svojo škodo že tako predolgo zanemarjali.

Poglejmo neopletito gredo, na kateri raste kuhinjska zelenjava; kako na njej v rasti zaostajajo rastline. Kako se pa potem bujno razvijejo, ako gredo oplevemo, pregozimo rastline pa porujemo.

Ravno tako je pri koruzi, krompirju i. t. d., pa tudi pri travi na naših travnikih. Zato ji je treba spomladi zemljo zrahljati in jo osnažiti plevela, t. j. mahu. Travo je tako rekoč treba okopavati, tako, da more zrak do korenin, kar je vsaki rastlini za dobro rast neobhodno potrebno.

Vse to pa se najbolje izvrši z dobro travniško brano. Pravim, da z dobro, kajti ni vse eno, če vlačim z navadno trdno brano, katere mi travnik ali preveč raztrga, ali pa ne doseže tal, ker se ne prilega površju zemlje, ali pa, če to delam z nalašč za to pripravljeno brano, katere sestoji iz mnogih posameznih, kakor veriga sklopljenih delov, tako da se tudi neravnemu travniku popolnoma prileže.

Da dobro povlečen travnik daje po tretjino, da po polovico več in boljše krme kakor nepovlečen, je dokazano in lahko potrdi vsak gospodar, kateri je to izkusil.

Poleg tega glavnega dobička, katerega nam donša brananje travnikov, imamo pa tudi še drugega, postranskega, in to je mah.

Na prostranem travniku sem minulo pomlad dobil šest velikih voz mahu, in, če računim voz po 5 gold., vredna je stela le s tega travnika blizu toliko, kolikor me je stala brana.

Da je pa uspeh branjanja popolen, treba je vedeti, kako se vlači. Videl sem, da nekateri vlačijo v krogu, in sicer v podobi polževe črte; drugi vlačijo po eni strani tja, po drugi nazaj in še drugače. Po svoji izkušnji pa lahko trdim, da je najbolje, ako se vlači po eni strani tja in po isti strani zopet nazaj. Prvo pot se mah zrahlja, drugo pot pa se izruje. Mah se potem z navadnimi grabljami pograbi, in spravi na kupe.

Končno bodi mi še dovoljeno, da v nakup travniških bran najtopleje priporočam našo domačo tvrdko: Josip Lorber v Žalcu. Ta tvrdka izdeluje brane kot posebnost in je njena delavnica v to svrhu prav pripravo uravnana. Ker ima razven tega tudi svojo livarno s parno močjo, brane lahko ceneje prodaja, kakor vsaka druga tvornica.

Kar se tiče vprašanja, ali naj si naročimo eno ali dvouprežne brane, priporočal bi večjim posestnikom in celim občinam le drugo, kajti prva tehta blizu 60 kg in velja 26 gld., druga pa tehta blizu 83 kg in velja le 6 gld. več, t. j. 32 gld.

Vpliv starosti krav na množino mleka.

V enem zadnjih zborovanj mlekarskega društva britanskih posestnikov se je pokazalo razno mnenje glede vpliva starosti krave na množino in kakovost mleka. Učen, veljaven mož je rekel, da je mleko toliko več vredno, kolikor starejša je krava. Drug iz skušnje go-

voreč veljaven mož je pa trdil, da kupi telice, ako hoče zboljšati kakovost svojega mleka. Oa je torej mislil, da mlajša krava daje boljše mleko.

Pred kratkim na kmetijskem poskušališču na vseučilišču v Viskonzinu izvršeni poskusi so se naravnost bavili s tem predmetom. Pri tem so našli, da se je mleko le malo zboljšalo, ako se je sploh moglo kaj opaziti, kadar je kazala krava velike izpremembe od dneva do dneva, — okolnost, ki je sicer dobro znana in splošno priznana. Čez 4 leta stare krave so dajale mnogo več maslene tolšče na dan kakor mlajše; to se je pa moralo pripisovati v pasameznih slučajih bolj večji množini mleka, kakor izpremembi v množini tolšče. Krave, nad 4 leta stare, so kazale v množini mleka le prav majhen razloček, ki bi se dal pripisovati starosti. Krave, ki dosežejo polno starost, dajejo bržkone skoz več let isto množino mleka iste kakovosti, ne da bi vedno večja starost imela kak vpliv, katerega bi bilo mogoče opaziti.

Troje gnojil.

Da zemlja obrodi, treba ji je redilnih snovij, kakršnih potrebuje vsaka rastlina. Na polju pridelujemo strn, korenstvo in listnate rastline. K strni prištevamo pšenico, rež, ječmen in oves, h korenstvu krompir, peso, repo in korenje, listnatim rastlinam pa fižol, grah, bob, deteljo, graščico in trave. Vse te tri vrste sadežev potrebujejo v prvi vrsti treh redilnih snovij, katerih jim moramo dati z gnojenjem; če teh ni v zadostni množini v zemlji, zastonj je ves trud; zaželenega pridelka ne bode.

Te redilne snovi so: dušik, kalij in fosforova kislina. Dušik je pravi škrat, kateri uide, če le more; spoji se z vodikom v amonijak. Spoznaš ga, če stopiš v hlev, ker te podreza v nos. Ako ga namreč ne znaš zadržati v gnoju, uide ti v zrak. Kdor nastilja s slamo, ali še bolje s šotnim drobom, temu dušik ne uide; kdor pa nastilja s smrekovimi vejami in listjem, ta dušik odganja in ne bo ga mnogo pripeljal v gnoj na njivo. Tudi ako mavec ali kajnit potresaš po gnoju, zadržuješ dušik.

Dušik oživlja rastlino, da je sočnata in krepka. Pšenica, rež, krompir, pesa in repa žele dušika.

Kalija je mnogo v lesnem pepelu. Krompir, pesa, repa imajo posebno obilo kalija, pa tudi strn lepo uspeva, ako ji potrosiš kalija; ne koristi pa prav nič, ako v zemlji ni apna.

Fosforova kislina napolnjuje strni zrnje, krompir naredi močnat, peso sladko, v detelji in travi pa množi redilno moč. Za žito, krompir, fižol, bob, grah, peso, repo je fosforova kislina zlata vredna.

Dušik se nahaja v čilskem solitru in v žveplenokislem amonijaku. Čilski soliter vzemi za težko zemljo, lahki zemlji ugaja žveplenokisli amonijak. Ako strnišče podorješ koj po žetvi, obraniš njivi mnogo dušika, ako pa to opustiš, uide dušik v zrak.

Kalij je v kajnit in v lesnem pepelu.

Fosforovo kislino kupiš v Tómasovi žlindri in v fosfatih.

Skrbeti je treba, da je teh snovij vedno v obilici v zemlji; če le ene ne dostaja, ni pridelka.

V šotnem barju je obilo dušika, in kolikor bolj se tu gnoji s fosforovo kislino in s kalijem, toliko več dušika zemlji narediš zavžitnega.

Barjani v drugih krajih močno gnojijo z umetnimi gnojili, posebno s kalijem in s fosforovo kislino, pa tudi dobivajo čudovito velike pridelke.

V Rudniku se je pridelalo l. 1894. v barju na posestvu grofa Hompeža na 1 ha

s 100 kg kalija in 37 kg fosforove kisline: 18.700 kg = 334 centov krompirja,

s 125 kg kalija in 45 kg fosforove kisline: 36.600 kg = 653 centov pese,

s — kg kalija, 40 kg fosforove kisline, vredne gl. 8.88 kr. 3600 kg = 64 centov slame in 1190 kg = 21.3 centov ovs. To vrže po srednji tržni ceni 140 gld.

To so gotovo lepi pridelki v gališkem barju.

Kmetič iz našega barja, koliko pa ti prideláš na 1 ha z navadnim gospodarstvom? Kaka dva voza šare in nekoliko plev, kar ti niti truda ne povrne.

V barju plevel posebno rad raste, tako da nektera leta pridelek popolnoma zatara. Ako gnojimo z živinskim gnojem, posebno pospešujemo rast plevelu, ker z gnojem zatrosimo na njivo posebno cbilo plevela. To pa preprečimo, ako gnojimo z umetnimi gnojili, ker v tem gnoju ni plevela. Zato je pa tudi obdelovanje take njive mnogo cenejše. Vrh tega se z živalskim gnojem v zemljo tudi vseli brezštevila mrčesa, kateri rije in gloda pod zemljo tako, da v kratkem času opustoši polje, razjedajoč korenine, in to posebno tedaj, ako se svet obdeluje dlje časa kot njiva.

Barjan, zdrami se, prični delati male poskušnje, in prepričaj se boš, da ti je le tem potom mogoče oteti se propada!

Peruzzi.

Iz podružnic.

Iz Loškega Potoka. V nedeljo, dne 16. februvarija t. l., smo imeli občni zbor naše podružnice c. kr., kmetijske družbe, ki se je vršil v prav lepem redu. Gospod predsednik je pozdravil s prav lepimi besedami spoštovano domače občinstvo ter častite došle goste iz sesedne občine Drage, potem je prečital iz podružnične knjige govor, katerega je spisal naš spoštovani gospod nadučitelj in tajnik kmetijske podružnice. V tem govoru je navajal in priporočal marsikaj koristnega za naše prebivalstvo, na pr. sadjerejo, živinorejo, prasičjo rejo i. t. d. Nadalje se nam je prečital račun za leto 1895., kateri kaže čistega ostanka 31 gld. 51 kr.

Potem je gospod predsednik s prav lepimi in ganljivimi besedami omenjal Njega Veličanstvo presvitlega cesarja ter s trikratnim „živio“ klicem zaključil svoj govor. Potem se je pričela tombola v korist kmetijske podružnice, ktera je končala z lepim dobičkom 67 gld. 01 kr.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 54. Bi li bila iz kamenenih plošč postavljena posoda dobra za kisavo zelja? S katerim kitom naj se zamažejo, da bo dobro in trajno držal? (J. S. v P.)

Odgovor: Taka posoda je prav dobra za vsako kisavo. Najboljši in najtrajnejši kit je cement.

Vprašanje 55. V spisu „Polaganje mokre krme konjem“ stoji, da mokra krma konju ne hasne posebno. Ali velja to tudi o rezanici, pomešani z otrobi, ker pri nas je splošno mnenje, da se taka klaja mora močiti? (Fr. L. na V.)

Odgovor: Da, tudi za to krmo velja, pokladati jo suho, in sicer iz vzrokov, ki so navedeni v dotičnem spisu. Ako je

navada, močiti rezanico, pomešano z otrobi, prihaja to od tod, ker se z močenjem hoče preprečiti; da konj ne razpihava rezanice in otrobov. Da se to prepreči, pa ni potrebno veliko vode; malo poškropiti, pa zadostuje. Rezanica, pomešana z otrobi, pa sploh ni posebno dobra krma za konje, celo pa ne zmožena, ker konji po taki krmi postanejo „limfatični“, to je mehke narave, oslavljeni v prebavilih ter podvrženi raznim boleznim, zlasti koliki. Dokazuje imamo v pokrajinah s težkimi konji, koder je taka mokra krma običajna in koder vsako leto mnogo konj pogine za koliko.

Vprašanje 56. Imam svinjo, ktero zelo noge bolijo. Po leti je bila zdrava; od kar je bila pri mrjascu, se pa kaže ta bolezen. Noge jo tako bolijo, da ne more toliko časa stati, dokler je. Sedaj je skotila 12 prasičkov in tako pokašljuje, da se cela vzdiguje. Ta bolezen se pa pri mojih svinjah pokazuje že več let. Kaj more biti temu vzrok? (G. T. v P.)

Odgovor: Ta bolezen pri svinjah ni redka in prihaja ali od prehlajenja, ali od krme. Navadno obolijo za to boleznijo prav radi prasiči, kateri so bili slabo krmiljeni ali pa so dobivali sočno krmo, potem pa naenkrat obilo zrnja, na pr. turščice i. t. d. Glede notranjih zdravil morate vprašati živinozdravnika, ker so potrebna taka zdravila, ki se dobe le na recept. Drugače pa počelo krmite, in sicer najboljše otrobe na mlačni vodi. Stegna svinji po dvakrat na dan dobro odrgnite s trpentinom.

Vprašanje 57. Kdaj je najboljši čas za cepljenje sadnega drevja in ktero mazilo je za porabo pri cepljenju najboljšo? (J. S. na B.)

Odgovor: Ali ne prebirate prav nič kmetijskih listov in knjig, da morete postaviti tako vprašanje, na kakeršno Vam more danes odgovoriti skoraj vsak šolarček. Drevje se more cepiti od februarja naprej, dokler ni preveč muževno, in še potem se da cepiti za kožo. Najboljša maža je iz čiste smerekovne smole, kateri se doda osminko špirita. Predno se špirit primeša, se mora smola na žrjavici segreti, in potem se še le špirit pazljivo primeša, da se ne užge.

Vprašanje 58. Imam sadno stiskalnico z železnim podstavkom, kteremu se je odkrutila povlaka. S čim naj sedaj podstavek trpežno povlečem, da ne bo škodovalo moštu? Ali naj ga dam povleči z medenino? (M. S. v H.)

Odgovor: Za povlako podstavka je edino primerna steklenina (emajl), ktero pa morejo narediti le v tvornici. Z medenino podstavek povleči sploh ne gre in bi tudi dobro ne bilo. Edino, kar morete doma narediti, je namazanje podstavka z dobro oljnato barvo, in sicer z belo, kar bi bilo pa treba vsako leto ponoviti, in sicer za časa, da se barva popolnoma posuši in se ves duh razkadi.

Vprašanje 59. Imam skozi 16 let vsako leto po več prasičev, in lansko leto se mi je prvič primerilo, da je bil eden ikrast. Nekteri mi pravijo, da je sedaj treba svinjak temeljito očistiti, da ne ostane v njem tudi peščica stelje ali celo gnoj od ikravega prasiča. Je li to res, in s čim naj snažim? (K. K. v N.)

Odgovor: Ikre niso glive, ki se nahajajo po svinjstvih in v prasičjem gnoju, kjer so bili kdaj ikravi prasiči. Ikre so marveč ličinke posebne vrste človeških trakulj. Ta trakulja se more razviti le v človeškem telesu, od koder nje zalega pride v človeško blato. Če prasiči brskajo po prostorih, onesnaženih po človeškem blatu kake take osebe, ki ima trakuljo v sebi, potem preide zalega v prasiča in ta postane ikrav. Iz tega morete posneti, da snaženje svinjaka nima nobenega pomena, ter je le treba gledati, da prasiči ne dobe prilike, brskati po straniščih i. t. d. Sicer pa prasiči ponajveč pri nas ne nalezajo iker, temveč ikravi prasiči se največ dovažajo iz Hrvaškega, koder prosti tekajo po tamošnjih nesnaženih dvoriščih.

Vprašanje 60. Teleta, ktera pošiljam na pašo, postanejo vsako leto krvomočna, potem jih pa prime žabica. Kako naj ravnam, da jih obvarujem tega? (J. F. v S.)

Odgovor: Ker postanejo Vaša teleta na paši krvomočna, je to jasno znamenje, da zavživajo na paši škodljiva zelišča. Sič se živina navadno sama ogne škodljivim rastlinam, toda če pride lačna na pašo, pa ni izbirčna in vse vprek poje. Posebno škodljiva je neka vrsta mlečnika (mercurialis), ki živino naredi krvomočno in vrhu tega bolno v prebavilih, da je potem žabična, kakor Vi pravite. Drugega Vam ne moremo svetovati nego priporočati Vam: Živine ne pustite nikdar lačne na pašo, na pašniku pa po možnosti zatirajte škodljiva zelišča!

Vprašanje 61. Moje vino diši po plesnivem sodu. Pretočil sem je že, pa duha vzle temu ni izgubilo. Kaj naj storim z njim, da je popravi? (P. K. v S.)

Odgovor: Pretakanje nič ne pomaga. Duh po plesnobi se vinu odvzame vsaj deloma s precejanjem (filtriranjem) skozi oglje, ali pa s pomešanjem z oljem; za popolen uspeh se pa ne more jamčiti. Za precejanje je potreben poseben aparat. Z oljem se vino tako zdravi, da se vanj vlije nekaj najfinjšega namiznega olja, potem se vse skupaj dobro in dolgo premešava in brozga ter se slednjič olje posname raz vino. Olje pride namreč čez nekaj ur samo na površje, kjer se lahko posname. To olje ni nič pokvarjeno in je dobro za vsako daljno porabo.

Vprašanje 62. Neki Johann Baumann v Pterovi na Moravskem ponuja seme neke nove rastline za zeleno krmo, ktero silno hvali. Pravi, da vzraste 130—150 cm visoko, da se more večkrat kositi, in ker raste le pri vrhu, zato tudi zemljo malo izrodi. 10 kg neki zadostuje za dva mernika posetve in stoji 4 gld. Ali je res kaj na tem? (J. K. v B.)

Odgovor: To vse skupaj je samo sleparstvo. Vodja c. kr. kmetijskega poskušališča na Dunaju dr. Weinzierl objavlja glede tega v svarilo „kmetovalcem naslednji razglas: Neki „kmetovalec“ (?) z Moravskega ponuja seme neke nove krmne rastline, kateri pripisuje najboljše lastnosti. Priskrbeli smo si seme te čudežne rastline ter našli, da je le neka vrsta navadnega sirka, ki ima rumeno zrnje (sorghum vulgare var. technicum Keke.). To rastlino rabijo za izdelovanje metel. Seme te rastline se dobi v vsaki semenski trgovini za 10 do 14 kr. kilogram (v Vipavski dolini za polovico. Ured), dočim ga novi osrečevalec kmetovalcev ponuja po 36 kr. Sirek ugodno uspeva le na dobrem in toplem svetu v vinskih pokrajinah, a turščica ga kot zelena krma vselej prekosi. Smešno hvalisanje te nove rastline torej ni nič drugega nego prav bedasto sleparstvo.

Vprašanje 63. Dal sem v majhen sodček dve leti staro vino, ktero sem letos dejal na refoškove tropine, da je poki-pelo. Sedaj sem vino pogledal ter našel, da je vlačljivo, dasi je dober okus še obdržalo. Kaj naj storim, da se mi vino ne izpridi? (J. B. v T.)

Odgovor: Vlačljivost vina povzroča posebna vrsta gliv. Vzrokov in pojavov te vinske bolezni ne bomo tu razmotrivali, zadostuje naj Vam, ako Vam povemo, da se tako vino dá skoraj vselej popraviti, ako se mu na hektoliter doda 20 do 30 gr tanina ter se potem dobro zbrozga, da pride z zrakom zelo v dotiko. Čez nekaj časa se tako vino z žolico ali z beljakom očisti in pretoči.

Vprašanje 64. Ali gre cepiti na divji kostanj domačega, in kakšna zemlja najbolj ugaja kostanjevemu drevju? (F. S. v I.)

Odgovor: Divje kostanjevo drevje, t. j. ono lepo košato drevje z lepim belim ali rdečim cvetjem, ki ne rodi sadu, ki bi bil za jed, ni rabno kot divjak ali podloga za žlahtni kostanj v tistem smislu, kakor hrušev ali jabolčni divjak za

bruško ali jablano. Ta divji kostanj je z žlahtnim še manj soroden kakor bruška in jablana. Žlahtne kostanje ločimo v drobno- in debeloplodne; na prve cepimo druge. — Kostanjevo drevje najbolje uspeva na neprestrmih bregovih zavetnih dolin, v neprevroči legi, a bolj milem podnebjem. Najbolj mu ugaja rahla, ne presuha, globoka zemlja.

Vprašanje 65. Imam dveletno žrebe, katero stopa z zadnjima nogama z večine na prstno kopitno steno. To hojo je žrebe dobilo v drugi polovici prvega leta, drugače pa ima lepo vzrastle noge. Kaj je zakrivilo to hojo? (M. J. v D.)

Odgovor: Žrebe hodi zato po prstni steni, ker so se vklonilne kite kopitne in nadkopitne kosti tako skrajšale, da se ne morejo več raztegniti, ali pa so stegovalne kite kopitne kosti in stranske vezi biceljevega člena tako raztegnjene in oslabiljene, da se udajajo, kar se rado pripeti po zvrtju ali spah-njenju noge. Bodi to ali ono, taka hoja se da popraviti, če se z umnim lečenjem kitam da potrebna moč. Obrnite se torej do živinozdravnika, do tja, da pride, pa bicelj pridno drgnite krog in krog, spodaj in zgoraj, s flujdom, katerega dobite v lekarni, ali pa s špiritom, pomešanim s kafro.

Gospodarske novice.

* **Gospod Frančišek Dovžan**, posestnik v Kovorju ter ud naše družbe, je umrl dne 25. februarja. Naj počiva v miru!

* **Odbor konjerejskega odseka** naše družbe je imel 2. dne t. m. sejo, pri kateri se je konstitoval ter volil načelnikom gospoda državnega poslanca in grajščaka Fr. Povšeta, njegova namestnikom gospoda Jos. Fr. Seuniga, grajščaka v Bokalcah. — Odbor je določil za letošnja premovanja konj naslednje dneve: 31. avgusta v Bohinjski Bistrici, meseca septembra pa: 1. v Lescah, 2. v Kranju, 3. v Kamniku, 4. na Vrhniki, 5. v Ribnici, 12. v Trebnjem in 14. v Št. Jarneju.

* **V c. in kr. dvorni kobilarni v Lipici** plemenita letos kobile žrebca Maestoso Slavina II. in Conversano-Slavina III. Pristojbina je tri cesarske zlate in 2 gld. v srebru.

* **Kmetijska podružnica v Novem Mestu** bode po sklepu zadnje odborne seje dne 5. t. m. najela za obdelovanje podružnične trtnice posebnega opravnika, in sicer s tem namenom da ga bode pošiljala tudi okoli po vinogradih, kjer bode dejansko poučeval vinogradnike, kako naj zasajajo ameriške trte, kako naj jih cepijo itd. Podružnica ga bode pošiljala seveda pred vsem v tiste kraje, ki ležé v njenem področju. Ko bi se zanj oglasile občine ali sploh po več gospodarjev, kateri imajo skupaj ležeče vinograde, prepuščala ga bode podružnica brezplačno — v tem slučaju dajati mu bode treba le potrebno hrano — posamezni imovitejši gospodarji pa bodo morali plačati zanj po 80 kr. na dan in mu priskrbeti tudi potrebno hrano. Kdor želi dobiti za napravo novih vinogradov sposobnega človeka, naj se zgleda tedaj pri kmetijski podružnici v Novem Mestu.

* **Vaje v cepljenju trt** so sedaj vsako nedeljo v kmetijski bralnici v Novem Mestu, in sicer od 9. ure zjutraj naprej. —

* **Udom šentjarnejske podružnice.** Da se morejo priporočati prave ameriške trte za podloge, potrebno je poznati množino apna v zemlji. Z ozirom na to je pripravljeno načelnništvo šentjarnejske podružnice preiskovati vinogradno zemljo svojih družabnikov. V to svrhu je treba poslati načelnistvu iz dotičnega vinograda za oreh debele kosce zemlje iz več mest vinograda ter nekaj v tej zemlji najbolj pogosto nahajajočih se kamenčkov. Preiskave se bodo svoječasno objavile v „Kmetovalcu.“

* **Uspeh prasičje reje.** Gospod Ig. Korošič, posestnik na Glincah pri Ljubljani, je prodal te dni jorkširsko svinjo,

ki jo je dobil od kmetijske družbe. Svinja je tehtala nad 6 stotov, in g. Korošič je zanjo dobil nad 160 gold. Svinja je bila dve leti stara ter je imela dvakrat mladiče.

* **Sadno drevje je družba pričela razpošiljati, seveda, kolikor dopušča vreme.** Ta mesec razpošljemo vse drevje. Tisti, ki pridejo sami po drevje, naj to kmalu store. Nova naročila se ne sprejemajo več, ker je vsa zaloga oddana. Večja naročila skrbimo za 30 odstotkov.

* Pričujoča številka ima Bartlovo prilogo o apneni klaji in o karbolineju, na katero opozarjamo št. družabnike.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Oddaja umetnih gnojil za vinograde.

Vsled vedno bolj vidne potrebe umetnih gnojil za vinograde je ukrenil podpisani odbor oddajati od sedaj naprej taka gnojila, in sicer

surovo kostno moko (s 4% dušika in 16% fosforove kisline) po 4 gld. 50 kr. 100 kg na ljubljanskem kolodvoru, in žveplenokisli kalij (s 50% čistega kalija) po 13 gld. 100 kg na vseh kolodvorih kranjske dežele.

Za hektar vinograda za 4 leta trajajoče gnojenje se rabi 20 meterskih stotov (po 100 kg) surove kostne moke in 4 stote žveplenokislega kalija. Pri tej množini se računa, da vsa fosforova kislina ni razstopna, primanjkuje dušik se pa ob gnojitvi doda z domešanjem mešanca (komposta), dobre gnojne zemlje i. t. d., ker se morajo vsa ta gnojila rabiti pomešana s prstjo, kakor je povedano v 3. številki letošnjega „Kmetovalca“, na str. 18. in 19. — V ravno tem razmerju se rabi na oral 11½ stotov kostne moke in 2½ stota žveplenokislega kalija.

Naročila se sprejemajo le na cele stote. Opomniti moramo, da družba teh gnojil nima v svojih skladiščih, temveč bodo naročila izvrševale po naročbi podpisanega odbora one tvornice, s katerimi se je kupčija sklenila.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 29. februarja 1896.

Ivan Murnik s. r.,
predsednik.

Ravnatelj Gustav Piro s. r.,
tajnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Kovorju dne 22. t. m. zjutraj takoj po maši v šolskem poslopju.

VZPORED:

- 1.) Posvetovanje o nakupu kotlov za kuho žganja.
- 2.) O srečkanju.
- 3.) Raznoteri nasveti.

V Kovorju, dne 10. marcija 1896.

Mih. Debelak s. r., načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe kranjske v Trebnjem, ki bode v nedeljo, dne 22. marcija t. l., popoldne ob 4. uri v šoli v Trebnjem.

VZPORED:

- 1.) Volitev odbora.
- 2.) Slučajnosti.

V Trebnjem, dne 1. marcija 1896.

J. Treco s. r., načelnik.

Št. 50.

Razglas.

Pri kmetijski podružnici krški bode pouk o suhem cepljenju ameriških trt in o vlaganju v trtnico

v četrtek in petek pred cvetno nedeljo ter v sredo, četrtek in petek velikega tedna.

Pouka se sme vsakdo udeležiti, morajo pa se ga udeležiti vsi vinogradniki, ki dobe pri kmetijski podružnici krški od vele-slavne kranjske hranilnice dovoljeno nagrado ter brezplačno ameriške trte.

Ravno te dni se bodo tudi delile trte in nagrade, in sicer:

- 1.) v sredo pred cvetno nedeljo vinogradnikom fare Krško,
- 2.) v četrtek pred cvetno nedeljo vinogradnikom fare sv. Duh,
- 3.) v sredo velikega tedna vinogradnikom fare Leskovec,
- 4.) veliki četrtek vinogradnikom fare Raka,
- 5.) veliki petek vinogradnikom far Bučka, Cerklje, Studenec.

Odbor kmetijske podružnice krške.

Kmetijska podružnica v Novem Mestu

išče za svojo trtnico

neozženjenega opravnika (trtničarja),

kteri bode moral čez poletje obdelovati 1600 m² veliko trtnico, razun tega pa tudi praktično poučevati po vinogradih gospodarje v napravi novih vinogradov, v cepljenju trt itd.

Plača znaša 30 gld. na mesec. Za službo naj se sposobni prositelji takoj zglase, zadnji čas do 22. t. m. Službo nastopiti bode treba dne 1. aprila t. l.

Odbor kmetijske podružnice v Novem Mestu.

Š. 3581.

Razglas.

Ker se je v kraju Ledenica kat v okraju Gradačac dokazala svinjska kuga in je deželna vlada v Sarajevu ta kraj in vse druge okoli ležeče kraje v okolišu 5 kilometrov zaprla, da se prasiči ne smejo goniti niti vnanje niti iz njih, zatorej se dotlej, dokler se ne ukaže drugače, vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 25. februarja 1896. l., št. 5940, brezizjemno prepoveduje uvažati prasiče na Kranjsko iz zgoraj navedenega bosenskega kraja in njegove okolice v istem okolišu.

To se daje na znanje v izogib kazenskih nasledkov po zakonu z dne 24. maja 1882. l., drž. zak. št. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza iz l. 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 1. marca 1896.

Št. 3655.

Razglas.

Ker se kuga v gobcu in na parkljih v mestu in v okraju Solnograd vedno bolj širi in se je od ondot tudi že zanesla v okraj St. Johann v P., zatorej c. kr. deželna vlada v ta namen, da bi se ta kuga ne zanesla v našo deželo, dotlej, dokler se ne ukaže drugače, brezizjemno prepoveduje uvažati parkeljnat živino (govejo živino, ovce, koze in prasiče) iz zgoraj navedenih dveh okrajev vojvodine Solnograške na Kranjsko.

Prestopki te prepovedi, ki stopi v veljavnost tisti dan, ko se razglasi v novinah „Laibacher Zeitung“, se kaznujejo po zakonu z dne 24. maja 1882. l., drž. zak. št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 2. marca 1896.

Št. 3698.

Razglas.

Glasom uradnih poročil se je vnela svinjska kuga v okrajih Korčula in Dubrovnik in kuga v gobcu in na parkljih v okraju Imoski, kamor se je zanesla iz Banjaluke, oziroma zatrosila po živini, prignani iz okupacijskega ozemlja.

Vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 1. marca 1896. l., št. 6631., se dotlej, dokler se ne ukaže drugače, prepoveduje parkeljnat živino (govejo živino, ovce, koze in prasiče) iz okupacijskega ozemlja in iz Dalmacije voziti na Kranjsko ali čez Kranjsko.

To se razglša v izogib kazenskih nasledkov po zakonu z dne 24. maja 1882. l., drž. zak. št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 2. marca 1896.

Št. 4189.

Razglas.

Glasom uradnega naznanila kr. deželne vlade v Zagrebu je svinjska kuga v mestnem ozemlju Mitrovica v Slavoniji s koncem januarja t. l. popolnoma ponehala.

Deželna vlada za orej preklicuje razglas z dne 28. julija 1895. l., št. 9906, ter spet dovoljuje uvažanje normalno težkih pitanih prasičev (ki imajo 120 kilogramov žive teže) iz zgoraj omejenega mestnega ozemlja po železnici v mestno klavnico ljubljansko na Kranjskem.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 11. marca 1896.

Listnica uredništva.

J. S. v P. Navadno je tak polovičarski mrjasec sposoben za plemo, vender je mogoče, da spopolnila, kar jih ima, niso normalna; zato ne moremo jamčiti za gorenji izrek.

A. B. v D. Zaradi pletarstva in vrb se obrnite na vodstvo c. kr. obrtne strokovne šole v Ljubljani. — Borova smola se rabi za razne reči; kdo jo skupuje, nam ni znano. — Isto tako nam niso znani prekupci za rjavino, žavbelj in lorbar. — Kis najhitreje naredite močnega z dodatkom kisove esence, katero dobite v vsaki specarijski prodajalnici.

A. Ž. v J. B. Ker nam ne popišete, kakšen je dotični izrastek na vimenu, Vam tudi ne moremo ničesar svetovati.

J. M. v M. Vi pišete: Pri m. jih kravah se pokazuje uže več let bolezen, ktera naredi, da krava težko hodi in da v dveh letih popolnoma na nič pride. — Na vsak način je to bolezen, ktere vzrok tiči v lokalnih razmerah; da bi pa mi vedeli za vzrok in za pomoč proti tej bolezni na podlogi teh par besedij, ktere nam pišete, to ni mogoče.

E. K. v S. Ne dajte se zapeljati; boljše čebele od naše domače je ni; saj je kranjska čebela po celem svetu znana kot najpridnejša. Naša čebela ima le to napako, da preveč roji, kar pa umnega čebelarja ne plaši. Laška čebela je v obče, za nas pa še posebno slabša kakor domača in je vsled tega silno jezne narave. Nobena čebela ne pika toliko, kolikor laška.

J. P. v D. Če Vi ne veste, ktera žival gloda korenine drevju v Vaši drevesnici, potem mi še manj moremo vedeti.

Novas pri Rakeku. Na vprašanje, kako je s pravico obračanja pluga na sosedovi njivi, Vam ne odgovorimo, in sicer zato ne, ker na vprašanja brez podpisa ne odgovarjamo in ker vrhu tega na pismo niste niti marke pritisnili. Vedno tožite, kako gre kmetu slabo, zraven pa sami skušate drug drugemu škodovati. To pač ni kristijansko!

F. K. v B. Sveže goveje gnoj ne gre devati k trtam ob saditvi. Ako nimate mešanca (komposta), pomagajte si z dobro vrtno, gozdno ali drugo dobro prstjo, ki je toliko vredna, kolikor mešanec.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 5. V Ljubljani, 15. marcija 1896. Leto XIII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 14. marcija 1896. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja, novo blago gld. 32.— kr. do gld. 34.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 40.— kr. do gld. 50.— kr.; gorenjska repa gld. 36.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11.50 kr.; konopno seme gld. 13.— kr. do gld. 13.25 kr.; kuminovo seme gld. 32.— kr. do gld. 33.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 9.50 kr.; rudeči Hrvat gl. 9.— kr.; prepelčar (koks) gld. 10.— kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistenelega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj.)

Suhe češplje: v dima sušene gld. 14.— kr. do gld. 15.— kr. brez dima sušene gld. 17.— kr. do gld. 18.— kr.

Orehi domači: gld. 12.— kr. do gld. 13.— kr.

Ježice nove: gld. 4.75 kr. do gld. 5.— kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 24.— kr. do gld. 25.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 34.— kr. do gld. 36.— kr. težke od 30 do 40 kg " " 28.— " " 30.— " lahke " " 28.— " " 30.— "

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 31 kr. klgr.)

Telečje kože: 55 kr. za kg.

Kozličeve kože po gld. 1.— kr. do gld. 1.05 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 28 kr. za kg.

Druge vrste 15 do 20 " " "

Kože lisic po gld. 4.— do 4.50

" kun " " 9.— " 10.— za par.

" dihurjev " " 2.— " 3.—

" vidr " " 9.— " 10.—

Kože zajcev po 15 do — gld. za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po gld. 15.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 14. marcija 1896. Pšenica gld. 8.— kr., rž gld. 7.20 kr., ječmen gld. 6.30 kr., oves gld. 6.50 kr., ajda gld. 7.50 kr., proso gld. 6.50 kr., turšica gld. 5.50 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 11.— kr., seno gld. 2.32 kr., slama gld. 2.70 kr. (Vse cene veljajo za 100 kg.)

Na Dunaji, 14. marcija 1896. Pšenica gld. 7.05 kr., rž gld. 6.62 kr., ječmen gld. 6.50 kr., oves gld., 6.49 kr., turšica gld. 4.44 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

V Budapešti, 14. marcija 1896. Pšenica gld. 6.92 kr., turšica gld. 4.08 kr., oves gld. 6.04.

Seme

domače detelje in lucerne (nemške detelje)
garantirano žideprosto in čisto

dobiva se po najnižji ceni pri (46—1)

Ivanu Majdiču v Kranju.

Semena so popolnoma zanesljiva in na Röberjevemu čistilnemu stroju „Kuskuta“ čistena.

Ondi dobivajo se tudi razna semena, grahorno seme pravi ribniški fižol, poseben lep zgoden oves idr.

Glavna zaloga kot najbolje priznanega
dovskega mavca (gipsa).

OVES
(Willkom).

Ta težka vrsta ovsu vspeva v vsaki zemlji, je najzgodnejša, dá zelo obilo pridelka, visoko in prav dobro slamo za krmlenje ter nepreleži. Ker se ta oves redko seje, zadošča na oralo 50 kg. (44—1)

Razpošilja se z vrečo vred 25 kg za 5 gld.; 50 kg za 9 gld. 50 kr.; 100 kg za 18 gld. Vzorci v vrečicah po 5 kg se pošiljajo poštne prosto (franco) ako se znesek 1 gld. 70 kr. naprej pošlje na

grajščinsko oskrbnitvo Golice
pri Konjicah na Sp. Štajerskem.

Največa zaloga raznega semena

na pr. večne nemške detelje (lucerne), štajarske detelje, inkarnatke, turške in travniške detelje, raznih vrst velikanske pese, ki je splošno znana kot najboljša krma; potem travna semena za suha, mokra, peščena ali ilovnata tla. Velika zaloga raznih semen salate, kumar, peteršilja, zelene, sladkega graha, fižola, in drugih zelenjadnih vrst. (35—2)

Mnogobrojnega poseta prosi

PETER LASSNIK
v Ljubljani.

Lepo posestvo

v Mošnjah št. 5, pošta Radoljica, prav blizu Brezja na Gorenjskem se daje v najem, oziroma pod ugodnimi pogoji tudi prodaja.

Več se poizve pri

Fr. Kocijančiču, posestniku v Mošnjah,
pošta Radoljica. (36—2)

Najizbornejše in cenejše členkaste travniške brane izdeluje in iz zaloge prodaja poleg družih kmetijskih strojev

Jos. Lorber v Žalcu pri Celji.

Cena jednouprežni brani 26 gld.

„ dvouprežni „ 32 „

Te brane se niso obnesle samo na travnikih z najboljšim uspehom, ampak tudi na polji pri pomladanski in jesenski setvi za poravnavo brazd in umetnih gnojil, kakor tudi še posebno za zrahljanje pozimski mokrini ali po plohah nastale trde površne skorje, kar priča polno priznanskih pisem. (12—3)

Dalje proizvaja vse v livarsko in strojno stroko spadajoče predmete za žage, mline in druge obrtnijske namene, kakor: zobna kolesa (vsake vrste), železna vretena, logarje, kolobarje za jermena, zamašnjake (Schwungräder), sploh vse sestavne dele za stroje; potem razne vliite plošče, kotle, uteže (tudi za ure), rošte itd. itd.

Cene so nizke, delo pošteno, postrežba prijazna in točna.

Apneno klajo

(od Mih. Barthelna in drugov na Dunaji)

najboljša primes k krmi za živino in kuretnino, dobi se pri (39—2)

Ivanu Pauserju,
trgovcu v Ribnici.

Razglas.

V novi deželni bolnici se kupuje sledeče drevje:

Divji kostanj, lipe, javor, brst, hrast, smereke in bor, potem za žive meje beli gaber in trn (glog).! (42—1)

Listnato ravno drevje mora imeti spodaj 8 do 10 centimetrov debela debela in dobre korenine, smreke in borovci pa morajo biti po 1 meter visoki.

Ponudbe prevzema podpisano upravnništvo najdalje do konca tekočega meseca sušca.

Upravnništvo deželnih dobrodelnih zavodov

v Ljubljani, (za sv. Petra cerkvijo) 9. marca 1896.

5000 klgr.

odpadkov od deteljnih semen po 2 kr. kg če se jih vzame najmanj 100 kg se prodajajo na mestu, dokler je kaj zaloge v nasih skladiščih.

MOISES & NEUWIRTH.

Ljubljana, dunajska cesta. (43—1)

Puškarske izdelke,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne puškarske izdelke najnovejših sistemov, puške: lovske za brok ali kroglice, kakor tudi take za tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno orambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo iz najboljšega materiala; vse puške so uradno preskušene in dobro uravnane. (34—4)

☞ Za vsako delo sem vestni porok sam. ☜

Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, dopišiljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah
(Ferlach) Koroško.

Lepo posestvo

blizu železniške postaje na Gorenjskem se prodaja ali dá
v najem. (28—3)

Naslov pove „uredništvo“ tega lista.

RAZGLAS.

Iz gozdne drevesnice v Bršlinu pri Rudolf-
fovem se bode oddalo spomladi 1896. l.
564.000 3letnih krepkih smrekovih sadik.

Sadike se bodo prodajale v drevesnici ali pa pri-
merno zavite in postavljene na pošto ali železnično postajo
po 1 gld. 50 kr. za tisoč.

Pismena ali ustmena naročila sprejema proti pred-
plačilu do konca marca 1896. c. kr. okrajno glavarstvo v
Rudolfovem, Krškem in Črnomlju, c. kr. okrajno gozdno
nadzorstvo v Rudolfovem, in c. kr. gozdar v Rudolfovem
Krškem in Črnomlju. (23—4)

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo
v Rudolfovem, dne 13. januarja 1896.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gracii.

(Ta drevesnica pripoznana kot ena najvišjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izberno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja**, vi-
sokodebelnatega in pritličnega ter piramide, špalirje, kordone
in enoletne požlahnitve; **divjakov in podlag za pritlikovce**;
jagodnega sadja; **lepotilnega drevja in grmovja, drevja**
(16—4) **za drevorede itd.**

Raspošiljatev pravilno imenovanih oeplov vsih vrst sadja.

☛ Cenike je dobiti zastoj in franko. ☛

Kmetovalci pozor!

Od podružnice c. kr. kmetijske družbe v Postojini
imam v zalogi in prodajam nastopna izvirna

semena:

Krmsko peso „Eckendorfer“ rumeno;

„Mammuth“, rudečo;

„Oberndorfer“ rumeno;

„orjaško valjasto“, rudečo.

Zelje, brunšviško (naredi jako velike in trde glave).

Korenje, zeleno glavno orjaško, belo in rumeno.

Vse te vrste sponesle so se v našem kraju v pre-
tečenem letu jako povoljno; dočim so dale domače vrste
malo pridelka.

Nadalje prodajam očiščeno seme navadne ru-
deče in nemške detelje, ter razna travna semena.

Anton Ditrich,
trgovec v Postojini.

(25—2)

Semenski krompir (32—3)

«rožnik» in «beli amerikanec» zgođen, kakor pravi češki in ogerski
«onejidovec», mali čebulček za saditi, lep češki ječmen in oves
in več drugih vrst semen prodaja po nizki ceni

JOSIP LEVC, trgovec v Ljubljani.

Št. 2162.

Razglas

o oddaji bikov pingavske (cikaste) pasme.

Deželni odbor oddajal bo koncem meseca marcija
1896. nekoliko bikov plemenjakov pingavske (cikaste)
pasje in sicer v prvi vrsti občinam in le če bi se
teh ne zglasilo zadostno število, tudi privatnim živino-
rejem.

Prošnje za bika pošljejo naj se do

20. marca 1896.

deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani.

Pogoji, pod katerimi se bodo oddajali, so sledeči:

1.) Bik se mora pravočasno prevzeti na oni po-
staji, katero bo deželni odbor določil.

2.) Pri prevzetju bika mora plačati zanj polovico
nakupnih stroškov.

3. Prejemnik bika se ima zavezati, da ga bo
imel dve leti za pleme in da povrne po pet goldinarjev
za vsak mesec če bi ga iz kakoršnega koli vzroka,
vedno pa z dovoljenjem deželnega odbora pred pre-
tekom dveh let prodal. Nasprotno pa bo deželni odbor
dovolil nagrado 20 gld. če se bode bik rabil najmanj
4. mesece čez dve leti za pleme, za vsak nadaljni mesec
pa po 5 gld. (38—2)

Deželni odbor kranjski.

v Ljubljani, dne 19. februarja 1896.

Schichtovo

patentno milo

z znamko „labud“ je najboljša
vseh mil.

(26—3)

Mala naznanila.

Vsak od e. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Najbolje osipalnice in pluge po 8 gld., močnejše po 9 gld. izdeluje
Miha Preložnik, kovač v Hotinji Vasi, pošta Kranichsfeld. (34)

Ameriške trte, cepljene in necepljene, ima vedno naprodaj graj-
šćinsko oskrbnitvo na Raki na Dolenjskem. (37)

6 prasičkov event. tudi 7 (3 svinje in 4 mrjaščeki) čistokrvni jork-
širci so naprodaj po primerni ceni (rojeni 14. febr. 1896.) pri
Lovru Bogonarju, posest. v Nemški Vasi pošta Krško. (45)

Sadna drevesca, visokodebelna jabolka in hruške po 35 kr. komad
na mestu, tako močna in lepa, da se po primerni ceni nikjer
takih ne dobi (popolnoma zdrava brez krvave uši); dalje je
tudi naprodaj več tisoč ameriških trt, reznikov (ključev); cena
primerna. Oskrbnitvo grajšćine Klevež (Klingenfels) pošta
Šmarjeta, Dolenjsko. (47)

Trte rupestris montikola, ukoreninjene prodaja 100 po 3 gld. 50 kr.,
1000 po 30 gld. Josip Kristan v Kopru (Capo d' Istria) Pri-
morsko. (48)

Visoka in nizka drevesa s krono, potem ameriški ključi in kore-
njaki vrste solonis in riparija, kakor tudi na suho in na zeleno
cepljeni ameriški trsi najboljših in prav rodovitnih vrst, ter
cepiči za požlahtnjevanje trsov. se dobijo pri šolskem vodstvu
v Pišecah, pošta Brežice, Stajersko. (49)

Več tisoč ameriških ukoreninjenih cepljenih in necepljenih trt,
kakor tudi cepičev žlahtnih domačih trt ima naprodaj Janko
Kerin ml., vino- in sadjerejec v Sv. Križu pri Kostanjevici. (50)

Seme pravega ribniškega fižola ima naprodaj Jak. Lavrenčič, po-
sestnik v Sodražici. Cena po dogovoru. (52)

Semski krompir in sicer „rožnik“ kilogr. po 10 kr. ter „čete-
vajo“ (črn, za solato) kilogr. po 30 kr. prodaja Ivan Wucherer
v Lescah. (53)

5 lepih plemenskih bikov, beljanske pasme, 12—17 mesecev starih in
več hektolitrov izvrstnega jabolčnika ima naprodaj po 10 gld. ml
brez posode oskrbnitvo grajšćine Križ pri Kamniku. (55)

40 litrov semena lepe čiste domače detelje ima naprodaj po 60 kr.
liter Štefan Durnik, posestnik v Hrenovicah pri Postojni. (58)

Čvrst in zdrav deček bi rad vstopil h kakemu mizarju, da bi se
izučil mizarškega obrta. — Več se poizve pri Štefanu Durniku,
posestniku v Hrenovicah pri Postojni. (59)

Semski krompir, rožnik in onejidovec, po 3 gld. 100 kg dokler
je kaj zaloge proda Tone Goršek v Gotovljah, pošta Žalec,
Stajersko. (60)

Krepak učenec se takoj sprejme za usnjarski obrt pri August Ter-
pincu, strojarju v Kamniku. (61)

Merjaseca, čiste jorkširske pasme ki bo sposoben za plemo vsaj
na jesen, kupi takoj Janez Sajovic ml., v Velesovem, pošta
Cerklje. (62)

Kupi se več sto mernikov lepih „ajdovih plev“, kdor jih ima naj
ceno naznani Alojziju Pogačniku v Cerknici. (63)

Ovčjega sira od 300 do 400 kil, od leta 1895. z gore Nanosa proda
po nizki ceni H. Grabrijan v Vipavi. (64)

Rudeč ribniški fižol za seme ima naprodaj Luka Mikolič, posestnik
v Sodražici. Cena po dogovoru. (65)

Dva prav lepa pava (samec in samica) proda za nizko ceno Jakob
Terpinc, Tržaška cesta št. 21. v Ljubljani. (66)

Proda se okoli 1 in 1/2 orala zemljišča v njivah pri romarski
cerkvi na Brezji, jako priličen stavbeni prostor. Pojasnila daje
načelnitvo kmetijske podružnice v Mošnjah pri Radoljici. (67)

Kdor ima naprodaj spomladni ječmen, rž ali pšenico naj blagovoli
to naznaniti, kakor tudi ceno za 1 mernik. F. Čekal, župnik v
Studencu, pošta Radna pri Sevnici. (68)

Lovski pes, 1 leto star, 56 cm visok, rumenkaste barve je naprodaj.
Cena se poizve pri županstvu v Mošnjah pri Radoljici. (69)

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti, ponudi se v vsakej fari razum-
ljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. (27—3)

Pismena vprašanja pod „9.132“ Gradec, poste restante.

Lajca za valjenje

od posebno plemenitih kur, kakor: od pegatk
eno po 15 kr., od pravih štaj. kur po 15 kr.,
Houdan po 20 kr., Plymouth Rocks po 20 kr.,
domače Fazane 30 kr., Dorking 30 kr., Kokin-
kina rumene 30 kr. in prave harsarske kanarčke
z domačim križane prodaja (37—2)

IVAN KRANJC v Št. Ilju pošta Velenje na Stajerskem.

Proda se

na grajšćini, nekda Homačovi pri Črnomlju, vsaki čas
iz proste roke: čebelnjak; 100 praznih panjev in 40
panjev živih, dobro ohranjenih čebel; gepel z mla-
tilnico in slamoreznico. Kozolec (Doppler) z 12 okni
(štanti). Kozolec je nov in mu ni enakega na Kranjskem;
izdelan je prav lepo iz hrastovega lesa; samo delo je
stalo nad 1000 gld. (40—2)

Natančneje se poizve pri

Francišku Šušteršiču, posestniku v Črnomlju.

Izberno, z največjem darilom v znesku

2000 kron

premovano

semensko jaro žito,

garantovano predenice očišćeno deteljno seme, (plombirano
in s potrdilom semenskega poskušališća), potem

travna semena, zmesi od trav in raznih detelj
za trajne in začasne senožeti, za parke in vrtove ter
semena od krmske in sladkorne pese.

Preskušene novosti:

Meteor oves; goldfiol ječmen (po Bahlenu zboljšan) ki
je najboljši za napravo piva v sedanjem času; krompir
„Agneljev biser“, pravi le izključno pri meni za dobiti.
Svari se pred ponudbo teh vrst od strani nepoštenih
tekmovalecev.

Svoje tudi v inozemstvu cenjene

posebne kulture zelenjadnega semena,

dalje gozdna semena, cvetlična semena le v najboljši
kakavosti najcenejši ponuja
semenaka in kontrolna trdka

ERNEST BAHLSEN,

Praga, (Heuwagplatz 29) — Krakov, (Gospodske ulice 9)
Preiskava se lahko pri vsakem poskušališču ponovi.

Na tisuče priznanj in zahvalnih pisem more
vsak pri meni ogledati. (45—1)

Geniki in navodila za setev zastonj in franko.

Brzjavna naslova: Bahlisen, Praga ali Krakov.